

Werk

Titel: Spicilegia zoologica
Untertitel: quibus novae imprimis et obscurae animalium species iconibus, descriptionibus atque commentariis illustrantur
Autor: Pallas, Peter Simon
Verlag: Lange
Ort: Berolini
Jahr: 1774
Kollektion: vd18.digital; Zoologica
Digitalisiert: Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen
Werk Id: PPN595185088
PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN595185088>
OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=595185088>
LOG Id: LOG_0006
LOG Titel: LUMBRICUS. Echiurus:
LOG Typ: chapter

Übergeordnetes Werk

Werk Id: PPN391052381
PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN391052381>
OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=391052381>

Terms and Conditions

The Goettingen State and University Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Goettingen State- and University Library.

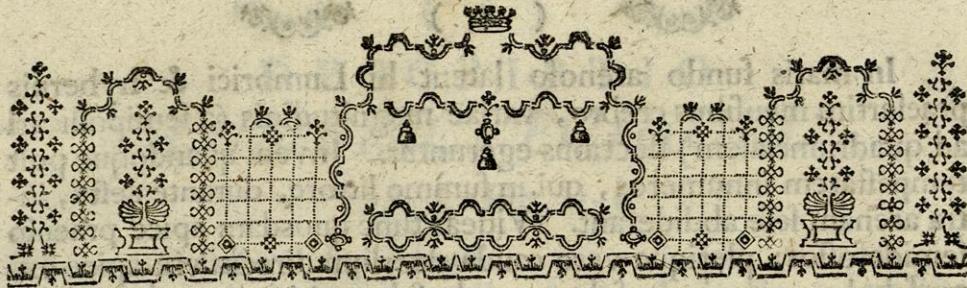
Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept the Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Goettingen State- and University Library.

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Contact

Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen
Georg-August-Universität Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen
Germany
Email: gdz@sub.uni-goettingen.de

LUMBRICUS ECHIURUS.

Lumbricorum genus multo numerosius est, quam ab Ill. LINNAEO traditur, etiamsi *sipunculos* ab Illo distincte nominatos conjungas. uti vere conjunxit Natura. Primo enim terrenos inter Lumbricos vere specifica datur differentia, quam bene obseruavit *candidissimus* RAJUS; deinde plurimae innotuere mihi Lumbricorum marinae species nondum satis determinatae, quarum, quas accuratius scrutatus sum, hic describam, & multo plures adhuc latere credibile est.

Prima Lumbrici species, cuius icones & accuratam descriptionem e *Miscellaneis Zoologicis* hic repeto, prorsus nova est, neque ab ullo auctore indicata, quamuis in littore belgico frequentissima. Conquiritur ibi saepe, sprattorum urgente penuria, a pescatoribus recedente aestu arenam euertentibus, proque inescandis hamis ad capturam *Gadi Morrhuae* adhibetur, obscoeno *Phalli marini* (*See-Trul*) nomine notissima.

In maris fundo arenoso latent hi Lumbrici & hybernis praesertim mensibus crebro, variae magnitudinis (a semipolllicari ad quadriunciam) fluctibus egeruntur. Inveni quandoque post tempestatem innumeros, qui in summo littore, durante aestu, intra arenam sese abdiderant. Videas tunc quosdam apice praeui semidefossos; plerique vero cauda deorsum directa vix apice extra fabulum prominere solent; unde subverti intra arenam credibile est. Ab aestu derelicti immobiles sunt; si vero latentes ex arena protrahere tentaueris, egregie saepe resistunt, dum intra canalem quo continentur crassescunt. Ji quoque, qui nudi & relaxati in littore jacent, si contrectentur, contrahuntur utut lentius, & durescunt, eoque in statu aliquamdiu remanent. Aquae marinae commissi autem exporriguntur statim atque moventur, vivique per aliquot dies feruari possunt, etiamsi aqua corrumpatur. At in aqua dulci, ut marina omnia, statim pereunt; cadauera in informes passim tumores relaxantur, breuique sponte, vel leuissima vi rumpuntur, interanea effundentes, & compunctione, cum teterimo foetore carnis corruptione dissolutae. In aqua feruida subito pereunt constricti, saepe ad rupturam usque & exsertis omnibus aculeis, prouti *fig. 8.* TABULAE I. expressum est. Lentius, minusque contracti, & retractis aculeis moriuntur in liquore spirituoso.

Plerique eorum, qui in littore occurrunt, carent lingua deinde describenda (*Tab. I. fig. 4. 7.*) eamque fluctuum agitacione aliove casu amississe videntur. Sed quos retibus in mari captos nactus sum, appendicem istam plerumque exhibuerunt; unde illam naturalem esse speciei conclusi; quod deinde confirmauit similis in diuersissima Lumbricorum specie conformatio, a Celeb. Jos. GAERTNER. Collega conjunctissimo communicata; de qua statim dicetur.

DE-

D E S C R I P T I O
L U M B R I C I E C H I U R I .

T a b . I . F i g . 1 - 5 .

Magnitudo summa digiti medi.

Corpus cylindraceum, molle, in omni punto contractile & mutabile, utrinque obtusum, annulatum striis crebris, quae in latere ventrali, maximeque versus extremitates glandulis mucifluis granulosae sunt, perque interualla insigniores, quasi segmenta corporis efficiunt. Series hujusmodi insigniores glandularum, annulares, inter extrema corporis numerantur circiter nouemdecim, quibus interjectae ternae, quinae pluresve exiliores.

Os instrutum lingua (fig. 1. 4.) carnosâ, crassiuscula, scaphoidea, intus versus os (cui constricto isthmo adhaeret,) stria crassa, longitudinali (fig. 4.), sensim euanescente notata. Hujus linguae apicem animal pro lubitu involuit & explicat. Deficiente, ut saepe solet, lingua (fig. 23.) os papillæ in modum contractum est. Rarius antica corporis extremitas coarctata obseruatur (fig. 3.)

Pone os, a latere corporis ventrali, seu magis granuloso mucrones insignes seu paleolas binas rigidas (fig. 2. 3. 4.) auratas, curvulas, conuertentes exsertat, proque lubitu retrahit animal, quos unguiculos genitales vocare posses, quia generationi inferuire videntur.

Altera corporis extremitas (fig. 5. A. B.) obtuse truncata est, duplique corona paleolarum fetacearum, auratarum radiata horret, quas animal itidem vario gradu exserit, retrahitve. Utraque harum corona a latere ventrali (fig. 5. A.) deficit, spinaeque numerantur in priore circiter octonae, in extrema septenae; intraque hanc area planiuscula est, in cuius centro exigua ani apertura.

Color animalis, qui cutis humanae, maceratae, gryfeo-albidus; at transluentium viscerum fuluedo per viuum aut recentem Lumbricum aurantium ruborem diffundere videtur.

A N A T O M E.

In aqua feruida & liquore maceratis tela quaedam mucosa a cute exterius abscedit. Secta cute copiosus effluit liquor turbidus, cui intestina atque genitalia viscera innatant.

Cutis cum panno musculofo unita, in medio corpore longe tenuior est, quam ad extrema. Pannus musculosus fibras minime distinctas exhibet.

Oesophagus dilatatur in sacculum nonnunquam luto arenoso repletum. Ventriculus primus est ingluvies laxa, coriacea, curvato-crispula. Ventriculus alter teres, carnosus, laquei vel laryngis aviculae aut intestini piscis constrictissimi similis, & per mesenteriolum in sigmoideam flexuram compositus est. In mesenteriolo longitudinaliter decurrit stria mollis, crocea, cuius colore intestina omnia tinteta sunt: (an hepati aut pancreati analogum viscus?)

*Intestinum tenui canale incipit, ad quatuor fere pollicum longitudinem albicante, & arenae subtilissimae saepe glebulas continente, qui incertis gyris circa genitalia viscera fluitat. Excipit tunc *intestinum* paulo capacius, ubi inflatur calamo gallinaceo subpar, quatuor spithamas longum, luteum vel *jejunum* vocandum; aurantii enim coloris est, striis longitudinalibus opacioribus distinctum, totumque praeter tenuem aquulam nihil omnino continere solet. Hoc pariter ac prius *membranula* longitudinali in paruos crispatur gyros, & plerisque suis voluminibus in medio corpore & uersus posteriora libere fluctuat. Extrema intestini portio denuo angustior, subspithamea, minusque crispata uersus ventriculum adscendit, atque inde fatis recto tractu reddit ad anum. Haec quoque intestini pars glebulis arenosis, & uersus anum luto ex iisdem dissolutis saepiuscule scatet. (Neque praeter hanc arenosam*

nosam materiam unquam quidquam esculenti in dissectis copiosissime Lumbricis nostris inueni; credoque & hunc & innumeros alios vermes marinos, Nereides, Serpulas, Lumbricos cet, terra pingui nutriti.)

Ad anum concurrunt ductus duo filiformes, crispati, dilute lutei, pollice longiores; quorum me usus latet.

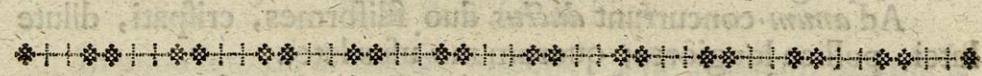
Vesiculae genitales duum parium, lineae fere ab *uncinulis genitalibus* & aequali a se invicem distantia cuti implantatae, externe osculis conspicuis nullis. Hae Nouembri, magisque adhuc Decembri mense albissimo lacte turgent, tumque in sacculos cylindricos, stramine crassiores, pollicares & ultra, saepe subcaudatos, elongatae apparent. Harum duo *anteriores*, breuiores, ductu adtenuato cuti insertae esse solent. *Oscula vesicularum* externa detegere nullo modo potui, neque lactei liquoris quidquam exprimere ob teneritudinem vesicularum. E tenerima arachnoidea membrana factae sunt. — In quibusdam Lumbricis, Novembri mense sectis, inueneram liquori turbido corpus opplenti innatantes *globulos* albos, innumeros, nec nisi pro ovulis habendos; vesicularum lactiferarum loco supererant his *bullae* exiguae, ovatae, hyalinae. In iis quos Februario secui, vix 3, quatuorve lineas longas & limpide albidas easdem inveni; verum praedicta-intestinula seu ductus lutei ano inserti iisdem erant elongati, humore semipleni & in superficie granulosi.

An forte vesiculis lactiferis parata ovula in cavum abdominis tandem effunduntur, & ob situm Lumbrici in arena verticalem in posticam cavitatis partem pondere quasi suo congesti a ductibus luteis suscipiuntur? Similes certe ouulis maeandros, imo maiores, in Ranis assignavit natura.

Uncinuli, quos vocaui, genitales curuula tantum extremitate extra cutem prominent, intus antennae instar longe producuntur & a truncata hacce extremitate fibras tendinei adspectus, at certissime musculosas, versus cutim radiatim dispergunt, ipsorum motui inservituras. Inter utriusque uncinuli extremitatem inter-

internam tensa est fibra transuersa, quae contractione sua exter-
nos apices diducit. Alia fibrilla, cuti dorsali implantata, pro re-
tractorio musculo habenda est.

Linguae substantia carnosa, homogenea deprehenditur.

LUMBRICUS THALASSEMIA.

Hanc speciem, quae praecedentis structuram pulchre illu-
strat, in Cornubia observavit profunde inter rimas ru-
pium submarinarum habitantem. *Cel. Jos. GAERTNER,*
cujus propriis verbis descriptionem, communicatamque cum plu-
rimis infra recensendis iconem, hic infero lubens. *Thalassema*
Neptuni nomen huic vermiculo fecit *GAERTNERUS* noster; Eum-
que generis ad quod mihi pertinere visus est denominationi, pro
distinguenda specie, adjeci.

DESCRIPTIO LUMBRICI THALASSEMATIS.

Tab. I. Fig. 6.

„*Corpus* teres, glabrum, mucosum, altera extremitate crassius,
altera subacuminatum, sed in uniuersum mutabilis & inconstan-
tis figurae, cum animal nunc aliam sui partem pro lubitu contra-
here, aliam vicissim dilatare, nunc totum corpus in rectum ex-
tendere, nunc vario modo incuruare soleat.

Color

Color partis superioris ad duas tertias totius longitudinis, sordide ruber est, interspersis hinc inde maculis paruis rutilantibus; reliqua inferior pars grysea est vel e cinereo albicat; utraque vero notata insuper est *striis* sex vel octo tenuissimis, vix conspicuis, praeter *lineam* abdominis albam, lacteo colore splendentem & a basi infundibuli oris usque ad anum recta decurrentem.

Os in suprema corporis parte; cinctum organo turbinato, exterius laeui, interius transuersim rugoso & ad margines fimbriæ instar plicato: pars anterior hujus *infundibuli* fissa est ad basin usque, opposita vero posterior pars in laminam abit lanceolato-linearem, ancipitem f. in medio crassiorem, varieque pro lubitu animalis extensilem, retractilem, cet. *Color* hujus organi croceus.

Mox infra rimam infundibuli in ipso corpore *foueola* est (an foramen?) a qua linea abdominis alba incipit; utrinque ad foueolam conspicitur *punctum* callosum aurei coloris *). An *genitium* ibi locus? vel genitalia ipsa?

Minus dubius est usus foraminis in ipso apice inferioris corporis extremitatis siti, quod excrementa granulosa ex eo decidisse plus semel viderim.“

*) Videntur haecce puncta callosa aurei coloris in Lumbrico GAERTNERI analoga esse uncinulis genitalibus in Lumbrico echinuro nostro. At vero in hoc neque foueola, nec osculum eo loco conspicuntur, quamvis adesse, sed inconspicuum, suadeat situs vesicularum lactiferarum.

LUMBRICUS EDULIS.

Venio ad Lumbrici speciem Indicam, non pro inescandis piscibus, sed pro ipsorum hominum cibo usitatam. Rem totam, uti litteris una cum specimine vermis Batauia missis enarrata est, exponam.

Abundant *Lumbrici edules*, qui a Javanis *Porrut-ajang* a Chinensibus vero *Soa-see* appellantur, in littore fabulosō meridionali portus Batauiae, iis etiam in locis quae recedente aestu mare derelinquit. Ad pedalem vel sesquipedalem profunditatem intra arenam latent, at in superficie pervio canali sese produnt. Refluxo aestu incolae Chinenses, qui Lumbricos nostros ut & alia mollusca marina in deliciis habent, in haec loca littoris excurrent, cum fascibus virgularum siue bacillorum (*Rottang*) exilium, pedalium, quarum summa dexteritate in apertos arenae canales defigunt singulas, praeuia extremitate ea quam prius in tenuitatem pennae circiter coruinae circumciderunt, relicto tamen annulo prominulo, transversi circiter digiti ab apice distantia. Credibile est bacilli extremitatem in Lumbrici os infundibuli fere modo pansum immitti, & constricto ore Lumbricum amplecti apicem bacilli prominulo annulo hiulcum. Postquam centenos circiter bacilos defixerunt, ad eos redeunt, quos primos detruerunt, & arenam oblique, aliqua a canalis ostio distantia suffodiunt, ut sesquipedali fere in profunditate receptaculum Lumbrici attingant, atque diruant; quo facto lente & prouide bacillus extrahitur, sponteque sequitur ore adhaerens Lumbricus, qui alias, si arenam imam soluere & canalem, in quo latet vermis infimo

infimo diruere neglexerint, bulbosa sua cauda & inflato toto corpore ita obsistit, ut non nisi lacerus extrahi possit. Hac ratione fatis copiose colligi solent hi Lumbrici & ad cibum parari vario modo, vel soli cocti cum allio ternatano atque garo (*Sooy*), vel aliis admixti ferculis. Dignae Orientalium palato cupediae, & coiffis Romanorum atque Surinamenium hodiernorum comparandae.

Vix dubito eundem nostrum esse vel affinem Lumbricum quem inter animalia Philippinenium Insularum recenset CAMELIUS (*Act. anglic. vol. 26. No. 318. p. 248.*, *Tambiloc Indorum*) quemque speciem Teredinis dicit, maximam, auricularis digitii crassitie & ad sesquicubitum saepe, ut ferunt, longam, lignis in littore computrescentibus innascentem, unde extrahunt & in cibum vertunt Indi Luzoniae & adjacentium Insularum.

DESCRIPTIO LUMBRICI EDULIS.

Tab. I. Fig. 7.

Magnitudo fere pedalis, *crassities* pennae anserinae. *Corpus* cylindricum, aequali fere ubique crassitie, *altera* extremitate subclauatum *bulbo* terminali, ovali, breuissimo (*fig. 7. a.*) *altera* attenuatum in *portionem* initio subrugosam (*fig. 7. b.*) *extremitate* denuo dilatatam, extus totam papillis carneis confertis, per series transversas digestis, seu villis carneis obsitissimam. Haec portio 8^{mm}. circiter est longitudine, terminaturque *ore* papillari, cincto ruga subtilius villossima (*fig. 7. c.*). Villi versus partem glabram corporis sensim notabiliter maiores euadunt. In bulbi summitate *ostium* videtur adesse in specimine nostro, sed firmiter clausum est & appetet tanquam gemina papilla. *Porus* notabilis ad initium portionis villosae. *Annuli* corporis inter partem villosam & bulbum circiter 278, stria annulari diremti, a medio

circiter antrorsum parumper decrescentes, postice vero tantum in extrema quinta parte longitudinis, & postremo obsolescentes.

Praeterea *striae* longitudinales, contiguae corpus exarant, & annulos interfecant, fortius tamen ab iisdem intersectae.

Color Ascaridum fere humanarum, seu albido-carneus, cum aliquo subargenteo laeuore.

LUMBRICUS P H A L L O I D E S.

Hunc pro Americano accepi. Summa ejus est cum praecedente affinitas, imo major adhuc cum *Syringe BOHADSCHII*, quam alterana *Sipunculi* speciem fecit LINNAEUS. Puto tamen & ab hoc ipso distinctum esse nostrum. (De altera *sipunculi Linnaeani* specie hic nihil addo, quia confirmatione eget; forte enim epidermis in spirituoso liquore secedens speciem involucri praebuit.) Specimen quod describo e sabuloso littore Granadae Insulae erutum fuisse retulit amicus, qui misit. Plura circa naturam vermis discere non potui *Holothuria Priapus LINNAEI* (*Syst. Nat. Ed. XII. p. 1091. sp. 9.*) non multum a *Lumbrici nostri phalloidis* structura abludit. Saltem Lumbricorum potius, quam Holothuriorum e genere dici meretur.

D E S C R I P T I O L U M B R I C I P H A L L O I D E S.

Tab. I. Fig. 8.

Corpus subsemipedale, cylindricum, antice (fig. 8. *A-c.*) crassius, posterius gracilescens (*c-d.*) extremo subclauatum (*d-e.*).
Extre-

Extremitate anteriore terminatur *intestinulo* attenuato (*A-B*), apice subclavato, molli, extus confertim granulosum, terminatoque *fimbria* oris molli in lineares lacinias dissecta, cuius basis a granulosa reliqua parte distincta est & laevis (*B.*). Pars haec granulosa tota, ni fallor, ab infra describendis musculis, intra corpus retrahi potest.

Posterior extremitas subclauata, *glandis* fere formam habet, & in apice subacuminata est, *mucrone* carnosum conico, obsolete heptaëdro, apice bipapillari (*e*).

Corpus inter partem granulosam versus os, & glandiformem extremitatem annulatum est *Zonis* latiusculis, antrorsim paulo angustioribus, fulco annulari diremtis *Centum*. *Striae* praeterea siue fulci longitudinales *Zonas* secant, efficiuntque quasi clathrum, cuius interualla turgidula seu conuexa. *Glans* ipsa caret *Zonis* annularibus externe distinctis, fulcis tantum longitudinalibus arata, obsoletius quam *corpus*; translucent tamen per epidermidem *Zonae* cutis.

Semipolluci fere a parte granulosa intervallo versus ventrale latus adest utrinque *porus* transversus, inter duas *Zonas* vix conspicuus; unaque *Zona* interjecta in latere dorsali medio *anus*, transuerstim bilabiatus, vix conspicuus, nisi post anatomen.

Totum animal coloris est cinereo-fuscescentis, quem *Lumbri* quoque terrestres liquore diu asservati induunt. *Epidermis* laxior albidum inducit colorem, atque iridis coloribus iudit, ut in *Nereidibus* & *Aphroditis*.

A N A T O M E.

Fig. 8. *

Epidermis totum vermem vestit laxior, facillime secedens, albida, omni humana epidermide tenacior, quamvis consistentia & tenuitate pomi cocti cuticulam referat. (Intelligas hinc, quid sibi velit *tunica laxa*, qua LINNAEUS sippunculum faccatum suum,

suum, qui forte hic ipse noster *Lumbricus phalloides* est, indutum esse dicit *Syst. Ed. XII.* p. 1078. sp. 7.).

Cutis crassa, robusta, in transuersas *Zonas* sulcis annularibus dissecta, & hae *Zonae* per strias longitudinales in paruula quadrata partitae. Sub cute *chordae* tendineae longitudinaliter adnatae, parallelae, sulcis externis respondentes; unde intus oriuntur quasi plicae, seu pori longitudinales.

Praeterea singularis adeat *vagina* (fig. 8. *. a), quae plus quam duas tertias corporis, usque in cavum extremitatis glandiformis, intus obvestit cuti atque fibris longitudinalibus per fibrillas extus tendineas, breuissimas, firmissime atque tenacissime adtexta. Haec consistentiae fere est tendineae, & texturae reticulato-clathratae, libri quarundam arborum, vel (ut aptius comparare) tibialium nostrorum textilium analogae, e fibris nempe longitudinalibus, per creberimas Anastomoses connexis. Anteriori aperta est *vagina*, atque fimbria carnosa integra, neque reticulata, praefinitur; extra quam inseruntur ipsi *vaginae* musculi retractores proboscidis granulosae. *Muscularum* duo sunt paria, alterum in latere ventrali sub *œsophago* (litt. b.), alterum paulo remotius ad latera *œsophagi* decurrit (litt. c.). Hi ubi collum seu partem granulosam ingressi sunt crassescunt & compressi confertique circa *œsophagum* arctius colliguntur; dehinc attenuantur sensim, versus os in unum ferme fasciculum, *œsophago* firmiter conformatum confluunt, & in limbum oris carnosum, lacerum tandem desinunt.

Canalis alimentarius verme aliquoties longior angusto *œsophago* oritur (litt. d. d.) ex infundibulo oris fimbria lacera-coronato, sensimque latecens: recta fere longitudinaliter decurrit, pergitque in *intestinum* subaequabile, calamo columbino paulo capacius, usque in cauitatem extremitatis glandiformis capacioris sine flexibus procedens, ubi in *gyros* componitur spiraliter conuolutos, euntis redeuntisque *intestini* alternos, cauitatem totam explentes, per angustam vero corporis partem redeuns de-

nuo

nuo sine gyris transit, in anteriore capacitate inordinatis *anfractibus* convoluitur, atque in *anum*, paulo ante marginem vaginae viscerum hiantem, definit, facto prius secessu vesiculari, instar cloacae. Ab oesophago ad gyros spirales posticos usque vix quidquam continetur intestino, inde vero totum refertissimum est arena grossa, calcarea, candida e coralliis atque testaceis communitis facta, qua Mare Americanum abundat. (Unde denuo apparet meram terram huic quoque Mollusco, uti multis aliis, pro nutrimento esse.) E tenerima membrana constant intestina, filisque mollioribus, verosimillime vasculosis, sparsis, anterius, maxime prope cor creberrimis, tegumentis adligantur passim.

Sub recto intestino & supra oesophagum in ipso vaginae margine *cor* positum est, reniforme vel potius didymum, molle, magnitudine seminis Alceae; idque sursum & deorsum ex eodem puncto emitit *vasculum* seu filum capillo humano vix crassius, per aliquod spatium rigidulum, subluteum, ac quasi arteriosum.

In ventrali latere, inde a mucrone caudae crassiusculo initio incipit *filum medullare* (litt. e), vaginae viscerum strictius adnatum, ultra vaginae vero marginem antrorum liberum, subattenuatum, nodulosum, tandemque crassissimis filamentis in tunicam proboscidis granulosam, a latere praesertim ventrali infernum, nulla tamen conspicua in ramos distributione.

Inter proboscidem & vaginae marginem a latere ventrali occurrat utrinque *vesicula* fere pollicaris (litt. h. h.), calamo columbino tenuior, utrinque acuta, fuscescens, extus subtiliter granulosa, intus vacua. Vesicularum anterior extremitas ($\frac{1}{3}$ longitudinis) integumentis adnata est, & prope apicem externo utrinque poro (de quibus supra) hiat. Genitalia organa esse non dubito.

LUMBRICUS OXYURUS.

Hujus speciei tantum imperfectam dedi in *Miscellaneis Zoolo-*
gicis p. 147. descriptionem, eam tamen heic omittere
nolo, quia ejus praesertim anatome aliquam cum praec-
cedente analogiam prodit. Inueni animalculum in Sussexiae lit-
tore, anno 1762.

DESCRIPTIO LUMBRICI OXYURI.

Vermis erat sublesquipollcaris, teretiusculus, postice subulatus
& acutissimo apice desinens, anterius crassior, obtusus, exserens
rostrum teres, truncatum, subtiliter granulosum, lutescens, quod
quaquaversum curuare, intra corpus retrahere aut pro lubitu ex-
ferere valet; reliquum corporis torpidus minus bene mouens &
tantum leuiter curvare visus.

Superficies, praesertim *caudae*, striis teneris annulosa.

Color ubique livescente-albidus. *Porus* in crassiore extre-
mitate, haud procul a rostri basi, vix conspicuus, contractus;
qui ani apertura est.

ANATOMIE.

Intestina tenera, verme aliquoties longiora, in antica ma-
xime caui corporis parte glomerata, libereque innatantia, liqui-
do corpus explenti; Desinentia ad anum in antica corporis ex-
tremitate.

Ventri-

Ventriculus constat e tubo crasso, carnofo, crispulo, qui quasi introrsum subuersum rostrum est, & pro lubitu animalis per os extrovertitur. Ab interna hujus extremitate, cui continuatur intestinum, *fasciae* tres musculosae, robustae exoriuntur, quae adtenuatae tegumentis implantatae sunt.

Ventriculum longitudinaliter legit stria alba, opaca, crispula, fibrillis eidem adhaerens. *Chorda* neruea simplex, albida, nec nodosa.

FASCIOLA VENTRICOSA.

Ex Amboyna missum fuit singulare hoc Molluscum, quod ad aliud quam *Fasciolarum* genus referre non potui, in quo quasi *Gigas* erit.

DESCRIPTIO *FASCICOLAE VENTRICOSAE.*

Tab. I. Fig. 9. 10.

Corpus molle, ovatum, ventricosum, striis, rugisque ubi curvatur, subtilissimum annulosum, *postica* extremitate obtusum, *ano* papillari, terminali perforatum; *antice* adtenuatum (curuatum in mortuo specimine) elongatumque *collo* cylindraceo-conico, in cuius apice *osculum* contractile.

Ad basin colli *fossa* cotoyloidea amplissima, circularis, cincta labio integerrimo, crassissimo. Utrinque ad hanc cavitatem vi-

C

fus

fus misi sum videre porum exiguum; stylum tamen inferere haud potui.

Color liuido-exalbidus.

A N A T O M E.

Internorum scrutinium miraculum auxit, quamquam ob corruptionem structura haud bene perspecta mihi fit.

Aluus ultra medium mollis, vulneratus effudit liquorem quasi atra fuligine saturatum, cuius insignes quoque grumi eidem innatabant. Haec autem *fuligo* per microscopium rufis apparuit.

Cavitas liquorem continens organa visceraue nulla exhibuit, obducta *textu* fibroso-muculofo, e fibris transuersis & crebrioribus longitudinalibus facto, a quo in media quoque cavitate efficitur *septum mediastinum* perpendiculare, quod aluum in duo plane distincta caua dispescit.

Totam anticam & angustiorem corporis partem inter ventricosam portionem & collum explet *parenchyma* cauernosum, corpori cauernofo penis structura, & consistentia pulmoni humano simile, propria *membrana* satis robusta inclusum. Hoc qua cavum alui respicit truncato-subdidymum est, septum mediastinum quoque recipiens, anterius, ad cavitatem cotyloideam terminatur, eamque sibi insculpta fossa fouet. Adhaerebat undique *textu* musculofo, haud aegre tamen enucleari potuit. Pressum effudit *liquorem* copiosum fusco-luteum, qui microscopio visus apparuit tinctus esse a *moleculis* ovalibus, opacis, lutescente-fuscis, aequalibus; quae corpuscula organica, atque verosimillime *ovula* sunt; *parenchyma* cauernosum autem ovaria, respondentia poris supra memoratis, ad cotulam utrinque obscurius visis.

Collum molliori intus textura repletum, quae forsitan digestionis organa continet.

Ad basin colli parenchymati cauernoso insculpta facile tota enucleatur *cotyla* carnofo-cartilagineae consistentiae, cuius me usus latet, quum nullo osculo perviam obseruare potuerim.

LIMAX

LIMAX LANCEO^LA^TUS.

Sub Limacum genere comprehendendi vellem animalcula molisca omnia, quae plano seu pede suctorio carnofo incedunt aut corpus firmant, siue illud latum atque planum sit, amplitudine totius animalis, ut in *Limacibus* proprie sic dictis, *Doride*, Lepore marino s. *Laphysia LINNAEI* similibusque; sive angustior, ut in *Argo BOHADSCHII*; siue tandem fulci angusti, bilabiati similis, ut in *Scillaea LINNAEI* & *animalculo* hic describendo, quod nunquam vivum vidi, sed liquore seruatum e Mari Cornubiam adluente accepi olim, quodque prima facie refert Piscem *Leptocephalum* *GRONOVI*.

DESCRIPTIO LIMACIS LANCEO^LARIS.

Tab. I. Fig. II.

Corpus anceps, planum, linear-lanceolatum, utrinque acutissimum. *Margo* undique *limbo* membranaceo auctus; *subtus* vero ad duas tertias longitudinis margo bilabiatus est, sulcatusque, ut sit quasi pes limacinus angustissimus.

Tentacula plane nulla. *Latera* *striis* obsoletis, antrorum obliquatis prope dorsum angulo recurvatis, ut quasi latus pisciculi desquamatum referant.

FASCIOLA QUADRANGULARIS.

Minutum est, sed structura admirandum animalculum quod propono; prope Hagam Comitum in fossis circa Zorgvliet inter Lemnam aestate haud infrequenter occurrens. Corpus ejus membranulis longitudinalibus quadrifariam alatum est, uti nonnulla plantarum semina; forma vario modo mutabilis. Continuo inter Lemnam limacino gressu obambulat. In ipsa porro aqua motu membranarum undulatario vix conspicuo, quo lubet procedit, & in eadem ubique suspenditur, nullo quasi pondere grauitans. Quando progreditur, extendit corpus (*Tab. I. fig. 12. a. c.*), Lemnae radiculas ubi attigit, aliave corpora, iisdem non applicat superficiem corporis, sed super illa quasi gliscit. Uno tamen semper eidemque lateri insistit, nempe cui proxima jacent ovula; reliquis non pro pede utitur. Procedens apicem quaquaversum curvat & volvit, viam quasi praetentans, ut Erucae solent. Si alteri animalculo occurrat, ceu territum resilit, atque per breve tempus contractum quiescit (*fig. b. d.*). Tentaui ut illud variis liquoribus, praesertim spirituosis conservarem; verum in his semper post violentas aliquot convulsiones semicontractum periit, statimque in mucum glutinosum dissolui coepit, qui digito tactus adhaerescebat, sensimque totus diffuebat, nudis relictis *granulis* solidiusculis, laeibus, testaceis, cum crepitu quodam sub ungue diffilientibus & album parenchyma eructantibus; ut mirum sit tam solida vel viscera vel ovula, adeo molli & fluxo data esse animalculo.

Structuram quadrilamellatam *Fasciolae nostrae* subanalogam esse puto *Fasciolae bilamellatae LINNAEI.*

DE

DESCRIPTIO
FASCIOLAE QUADRANGULARIS.

Tab. I. Fig. 12. a. b. c. d. e.

Corpus mollissimum, pallido-pellucidum, ovatum, antice acutissimum, postice obtusiusculum, mutabile, membranulis quatuor longitudinalibus, crispulis quadrangulare. (*fig. 12. e.*).

Viscera ubique in hyalina substantia pellucent; a dorso (*litt. b.*) striga, seu intestinulum longitudinale fuscum & *moleculae* lutescentes ab utroque intestini latere fere ternae. A latere ventrali (*litt. a. c.*) *granula* seu forte ovula ovali-globosa, opaca, punicea, sine ordine nidulantia, plura vel pauciora, dena saepius imo sedena in quolibet latere, non aequali plerumque hinc & inde numero. Horum aliqua interdum dilute sanguinea, imo pallide alba obseruantur, forte immatura.

Membranulae a latere dorsali atque ventrali magis divaricatae, unde latera angustiora (*litt. e.*).

FASCIOLA
FUSCA.

In aquis stagnantibus herbosis Europae, praesertim in Menyanthe natante, Sio aquatio atque Nymphaeae foliis abundare solent animalcula plana, extenuata, fusco-nigra, moliflissa, atque tenerrima, quorum maxima figuram nostram (*Tab. I. fig. 13. a. b.*) raro aequant. Vulgatissimum hocce animalculum tamen nemo adhuc ex professo descripsit.

In corporum superficie Limacis instar gliscit extenso corpore (*fig. a.*), cochlearum aquaticarum more sub ipsa superficie aquae ob-

ambulat, & ubique per medias aquas undulatorio suo motu satis celester currit. Vim sentiens, ut & quiescens, contrahitur (*fig. b.*) imo convoluitur saepe atque e loco se dejicit, varioque modo corpus detorquet. Propagandi modum obseruare non potui. Verosimilime tamen hermaphroditica sunt haec animalcula. Saepe transversim e proposito secaui, vel & laceraui, nunquam tamen satis diu fatusque perseveranter ad dissectarum portionum incrementum attendere potui. Aliquam restitutionem anterioris portionis aliquoties observavi. Imo semel diu adservatam portionem anticam tandem post plurium dierum intervallum inspiciens, defectum in integrum restituisse vidi, renataque pars multo tenerior, pellucidiorque aliquamdiu mansit reliquo corpore. Posticam portionem plerumque periisse, neque unquam pullulasse observavi.

Datur in aquis purioribus, ad Nymphaeum praesertim. *Fasciolae* species huic perfamilis, nisi quod paulo latior sit, totaque lactea, praeter venas gryeo-brunnescentes. Hanc semper cum *Fasciola hepatica* animalium eandem esse credidi, alioque loco & tempore describam.

DESCRIPTIO *FASCIOLAE FUSCAE.*

Tab. I. Fig. 13. a. b.

Corpus oblongo-lanceolatum, antice truncato-subretusum, poste-
ce acutum, planum, mutabile.

Color totius fuscus, venis opacioribus, nigris, ramosis, pin-
natim dispositis, maxime in anteriori corporis parte.

In antica extremitate medio *puncta* duo approximata, quae
forte oscula.

Subtus versus posteriora in medio viscus oblongo-lineare,
albicans, utrinque venis subpinnatum, in quo *puncta* duo, alte-
rum ante alterum; an pariter pori? an genitales?

FAS.

FASCIOLA

PUNCTATA.

Hanc praecedenti affinem in Aquis Belgii Lemna opertis rariuscule observavi, nec antea unquam. Singularis in eo est, quod antica extremitate subbicornis quasi videatur, ubi corpus extendit, ita ut tentaculatam fere dices & Limacibus accenseret. Verum haec tentaculorum species sunt duo tubuli truncati, qui oscularum vices sustinent, imo his ipsis osculis, vehementer laesa aut irritata, corpus hirudinis more figit atque attrahit.

DESCRIPTIO *FASCIOLAE PUNCTATAE.*

Tab. I. Fig. 14. a. b.

Corpus mutabile, planum, ovato-lanceolatum, anterius posterioriusque obtusum.

Extremitas anterior subbicornis, processibus seu *tubulis* brevissimis, mollibus, divergentibus.

Color supra gryeo-cinereus (*fig. a.*) punctis nigris sine ordine guttatus, subtus (*fig. b.*) albidior, venis ad lucem opacioribus, fuscescentibus, minus ramosis.

Viscus versus posteriora subtus longitudinale, puncto seu oculo conspicuo unico instructum.

ASCI-

ASCIDIA MAMILLARIS.

Ascidias Testaceorum bivalvium nudum, decorticatum, branchiisque lamellaceis destitutum quasi ectypon esse, & peculiare genus constituere jam docui in *Miscellaneis Zoologicis* p. 74. In nouissimo systemate hocce genus adoptauit quoque LINNAEUS, pluresque descripsit species, quam apud BOHAD SCHIUM & PLANCUM *Tethyorum* nomine, aliosque extabant. Non tamen videtur adtigisse speciem, cuius mihi iconem atque descriptionem communicauit saepe laudandus *Amicissimus GAERTNERUS*. Itaque ipsa ejus verba adponam. Obseruauit Ille animalculum, quod *Distomum* (uti hoc genus vocare amat;) *mammillarem* dixit, cum reliquis hoc volumine ex ejus communicatione insertis Molluscis atque Zoophytis, in Cornubiensi salo. Ubi „adnascitur scopulis submarinis situ horizontali, ab iisque aegre „separatur. Valde irritabile est, & ad leuissimum contactum, „sunt GAERTNERI verba, momento citius papillas retrahit.

D E S C R I P T I O *ASCIDII MAMILLARIS.*

Tab. I. Fig. 15.

„*Corpus* difforme vel subparallelepipedum, varie rugosum gibbosumque, atque hinc inde setis mollibus conspersum; *substantiae coriaceae*; *coloris* sordide albicantis, vel pallide lutescentis.

In parte corporis anteriore superiore utrumque *Os* situm est, forma papillae hemisphaericae, rotundo & satis amplio orificio perforatae

foratae, ac pro lubitu animalis retractilis. Color papillae exte-
rius idem, qui reliquo corpori, interior vero superficies elegan-
tissime coccinea est.“

ASCIDIA CLAUATA.

Mox citata *Miscellaneorum Zoologicorum* pagina in nota quoque monui ad *Ascidias* vel *Distomos* euidenter pertinere rarissimum *Molluscum* a RUSSELIO in *Actis anglis* sub *Priapi pedunculati* titulo, & ab EDWARSIO deinde in ultimo *Ornithographici operis* volumine delineatum. Quid LINNAEUM induxit, ut idem in *Syst. ed. XII. p. 1319.* inter Vorticellas seu Brachionos, minutum & alienissimum genus, collocaret, me latere fateor: nisi forte perquam rudis formae externae comparatio, quae fallere *Tantum virum* non debuisse. Descriptio, quam hic dabo *Ascidiae clauatae*, inter Fucos siccatos Kamtschaticos a me inventae & maceratione restitutae, dubium de *Ascidii clauati* genere omne poterit eximere. Intermedia enim quasi est species inter hanc & *Ascidia* reliqua.

DESCRIPTIO *ASCIDIAE CLAUATAE.*

Tab. I. Fig. 16.

Corpus coriaceum, longitudinaliter rugosissimum, fusiformi-
subclauatum. *Pedunculus* sensim adtenuatus, extremo scruposo
marinis variis infixus.

Corpus oblongum, obtusum, *osculis* terminalibus (*a. b.*) ge-
minis, papillaribus, quae ambiuntur rugis aliquot circularibus, qua-
rum etiam obsoletae quaedam in corpore apparent.

D

Color

Color coccineus, in pedunculo albicantior.

Cauitas continet intestinum teres, ab altero osculo, magno Arcu facto ad alterum deductum, arenulis plenum, & totam cavitatem intus vestit tunica muscularis.

HOLOTHURIUM

Z O N A R I U M .

Holothuriorum genus a LINNAEO ultima in editione *systematis* miro modo compilatum & a natura alienum factum est, quum tamen illud in *Editione decima systematis* fatis bene institutum videretur. Eoque magis miror hanc *Ill. Viri leuitatem*, cum sole meridiano clarior esse debeat, cuvis in studio Molluscorum initato, affinitas *Holothurii frondosi*, *Phantapodis*, *Hydrae BOHADSCHII*, atque *Hol. pentactis* (*Syst. ed. XII. p. 1089. 1090. 1091. sp. 1. 2. 3. 8.*) cum *Actiniis BROWNII*, (genere etiam a LINNAEO adoptato, maximeque naturali,) ad quod istas Holothurias Linnaeo nunc dictas plerasque dudum retuli in *Miscellaneis Zoologicis. p. 153.*

Minus a Naturae ordine alienum fore puto, si ad *Holothuria* retulero mirum simplicissimae compagis animalculum, quod inter alia marina, ex Antigua insula missa ad *amicissimum D. DRURY Londinensem*, fatis copiose adlatum mihi fuit. Certe in tanta Naturae inter marina varietate non video, ad quodnam potius genus referri possit; arctissimaque ejus facile appareat consanguinitas cum *Thaliis BROWNII*, quas tamen *Physalo* congeneres esse in dubium reuocauit nemo.

DESCRIPTIO
HOLOTHURII ZONARII.

Tab. I. Fig. 17. A.B.C.

Corpus constat *vagina* membranacea, oblonga, depressa, antice obtusa, posterius plerumque rotundata (*fig. A.*) rarius in *caudam* conicam acutissimam producta (*fig. B. C.*) supra longitudinaliter impressa, subtus bicarinata, interjecta vallecula plana, deppressa. *Lamella*, qua constat *vagina*, corneola est, epidermide humana tenacior, rigidula, atque elasticitate semper se restituens, ceteroquin perfecte vitrea, nullo structurae etiam ad lentem indicio.

Os ferme acipenserinum sub antica extremitate transuersum, bilabiatum; labia extus prominula, e corio externo introrsum replicato & teneramente facta, hiantia. *Anus* lunatus, valvula semicirculari exactissime clausus.

Totam *vaginae* cavitatem, praeter *caudam*, occupat foccus seu *tunica* solo ori anoque adnata, e membrana constans arachnoidea, albido-hyalina. *Zonae* transuersae per membranam luteae, in latere abdominali medio interruptae, quatuor intermediae latiores, aequales, praetereaque antice supra oris hiatum, & postice ad ovarium *una* versus latera bifida. Has *Zonas* ad microscopium e fibris planis, laeuislimis, parallelis, secundum *Zonae* longitudinem positis, velut in aponeurotico tendine strictis atque nitidulis, constare videas.

Supra anum tunica interior parenchymate gelatinoso sufferta continet *globum* obscure gryseum, subtiliter grumosum & veluti emoleculis mollibus coagmentatum, pisi minoris fere aequalem.

Inflata per amplissimum os tunica interna aegrius aërem per anum dimittit, quam ipsa rumpitur, flatumque in *vaginae* cauum effundit.

CLIONE BOREALIS.

Molluscum hocce animalculum e Maris hyperborei oris, sub nomine *Escae Balaenarum*, mihi adlatum, a solo FRIDERICo MARTENS memoratum & iconē etiam expressum, ad Lerneas forsitan referri poterit, quando plures miro hoc in genere species innotuerint. Imo volui *Lerneam papilionaceam* appellare; sed ob priuam & plane singularem strūcturam duce *Illiſtrissimo LINNAEO* peculiari nomine insignire melius esse putaui, donec affinitas ejus cum Lernearum genere aliave oceanī progenie adinventis intermediis speciebus illustrabitur.

Qui omnia poëtico genio assimilare notis rebus auent, non ita male *Clionem* nostram comparare poterunt cum flore Cypripedii. Si nempe lobos capitū pro petalis, & aluum in caudam productam tanquam nectarium concipias, non leuem obtinebis utriusque similitudinem.

DESCRIPTIO CLIONES BOREALIS.

Tab. I. Fig. 18.19.

Animalculum totum molle, albido, cute subdiaphana, extus, maxime subtus, scabriuscula obductum.

Caput contractum subgloboſo-didymum eſt, lobo vel utroque, vel alterutro, imo quandoque neutro, antice papilla carneā, acuta mucronato. Hi lobi ſunt proprie *praeputia* duo crassa, carneā; hemisphaerica, contractilia, bafi coadunata, e quorum interiore latere emergunt *tentacula* tria carnosa, conica, aequalia, quae *ori* utrinque adſtant & contracta in *praeputio* tota delitescunt.

Os

Os inter hos lobos bilabiatum, & sub ore porus minutus.
Tentacula duo minuta intra os.

Prope caput *appendices foliaceae* subtus quaternae; *Duo* in medio a loborum capitibus basi oriundae, (*fig. 19.*) longitudinaliter recumbentes, triangulo-acutae, basi subcohaerentes, frenuloque exterius adtextae, *isthmo* caput cum aluo connectenti. Reliqua *duo* majora, aliformia, ab *isthmo* lateraliter extensa, horizontalia, ouato-subacuta, extenuata, carnosο-membranacea, longitudinaliter atque decussatim fibrofa. *Isthmum* subtus postremo ambit *membranula*, medio in ligulam producta, quae alas laterales remotius connectit (*fig. 19.*)

Abdomen antrorum, maxime a dorso ventricosum, con vexum, sensim adtenuatum in caudam vacuam, depresso, acutam.

Pars alui ventricosa repleta est *viscere* parenchymatoso, fusco, hepatis simili; *alioque* albo, anfractuoso, quod compacta intestinorum massa esse videtur; ab ore certe oesophagum recipit.

Fibrae in cauda longitudinales; in aliis decussatae, vel subtiliter reticulatae.

MEDUSA FRONDOSA.

Medusarum genus dignum est, quod Zoologos maris accolas occupet, ita parum hucusque excultum fuit. Plures omnibus auctoribus icones Medusarum Rever. BORLACE in *Cornubiensi topographia* proposuit. Delineavit ille primus Medusam, in Mari Angliam & Belgium interluente crebram, & autumnali praesertim tempore in arenosis Belgicae oris copiose naufragantem, quae tentaculis suis ad *Sepiam octopodium* accedit. Hujus ego hic elegantissimam fororem propono, cuius plurima

specimina ex Archipelago Caribaeo adlata communicavit D. DRURY
Anicus Londinensis. Satis bene liquore afferuatur & tenaciore
membrana vestita est, quam congeneres pleraeque, in spiritu vini
paene diffuentes. Itaque talem fere accepi, qualem mare alit,
nisi quod flaccidior omnibus partibus, gelatina ex parte consumta.
Et talem descripsi atque delineatam accuratissime chalcogra-
pho trado.

DESCRIPTIO

MEDUSAE FRONDOSAE.

Tab. II. Fig. 1.2.3.

Majora saepe volam occupant. *Minora* specimina magnitudine
Imperialis.

Discus (fig. 3) orbiculatus, tenuis planiusculus, supra con-
vexior; ambitu maculis difformibus, guttisque opaco-albis varie-
gatus; *limbo* cinctus membranatoe, fasciolis albis ceu fimbriato.

Subtus (fig. 1.) in medio disco *nucleus* seu *corpus* adnatum
subrotundo-octagonum minoribus; decagonum in majori meo spe-
cimine supra planum, & ramentis in octo vel decem series ab an-
gulis ad centrum confertis, villosum.

Brachium ex singulo nuclei angulo, ramoso-dichotomum, sub-
diuisum, *trunko ramisque* a latere disco obuerso laeuibus, opaco-
albis, ab altero latere flocculentis, ob *ramulos* extremos in illud
latus vergentes, multifidos, *floccis* subtilissime villosis terminatos,
adspersosque *cotyledonibus* albis, planis, pedunculatis, forte su-
ctoriis; (fig. 2. ramulum parum auctum exhibet).

Ramenta per nuclei superficiem disposita sunt exigui trunculi,
floccis terminati & *cotyledonibus* adspersi, brachiorum extremi-
tatibus simillimi.

Aperturae externe in nucleo, inter singula brachiorum *paria*
singulae, oblongae.

Rami

Rami & ramenta disci *mucum* secernunt, qui specimini majori copiose inhaerebat. In eo quoque ea organa multo ramosiora crebriusque subdiuisa & floccosiora obseruabantur, quam in parvulis; ita ut vegetatione quadam crescere videantur, quod etiam in *Medusa octopedia belgica* evidenter observavi.

ECHINUS CALAMARIS.

Inter Indiae orientalis marina varia Curiosis Belgii interdum adfertur elegantissima haecce species, sed cum aculeis rarissime. Ego duo omnino his instructa specimina vidi; quorum unum *amicissimus SCHLOSSERUS* pro descriptione olim ex eleganti Museolo concessit.— Mirum quantum in Echinorum aculeis varia sit natura, ex hujus non solum cauis maxime sed & reticulatis calamis appetet; & fere inter paradoxa est in elemento adeo tumultuoso, organa adeo fragilia atque tenerrima posse integra seruari.

DESCRIPTIO ECHINI CALAMARIS.

Tab. II. Fig. 4-7.

Magnitudo rarius dupla ejus quam icon exhibit.

Testa albovirescens, sphaeroidea, valde depresso, conuexa, vixque pentagonoidea. Ambulacra quina, margine porosa, nigra, medio granulosa, *punctis* prominulis, dupli serie majoribus, interfertisque longitudinaliter minoribus. (fig. 4.5.6.)

Pulvilli papillis nudis distantibus. Superioribus majoribus; interspersisque *punctis* minutis.

Aper-

Apertura inferior ampla (fig. 5.) *clausa corio cinerascente*, in cuius medio os quinque dentibus conniuens. (fig. 7.)

Apertura superior producta intestino exerto adtenuato, fuscescente, granulis lacteis punctato.

Cirrhi cotyledoniferi ex poris ambulacrorum maxime subtus crebri.

Setae (fig. 8. b. naturali & B. aucta magnitudine) *verruculis ambulacrorum insidentes*, fragilissimae, tenues, inaequales, vivescentes.

Spinae (fig. 8. A. a.) *pulvillorum verrucis inarticulatae*, inaequales, elegantissimae, cavae, cylindraceae, deorsum adtenuatae, extus scaberrimae, calamorum equiseti instar, lineis longitudinalibus denticulatis; *Spinae superiores sensim majores & multo longiores*, omnes extremo truncatae & apertae, intus vacuae. *Color earum albidus*, annulis latis, obsolete viridibus, gryseo terminatis, alternans.

Per microscopium spinae apparent ex reticulo lapideo denso tenero factae, porcatae costis seu lineis ictis prominentibus, parallelis, longitudinalibus, in quibus spinae confertae subulatae, sursum imbricatae, & deorsum tendenti digito resistentes. (fig. 8. A.)

TESTACEA QUAEDAM RARIORA.

Properanter adjicio Tabulam iconum elegantissimarum, quas e splendidissimo suo *Thesauro pro Miscellaneis nostris delinari fecit*, humanissimeque communicauit Vir *Grauissimus Roterodamensis Consul praestantissimus atque Academiae Naturae Curiosorum Membrum*, A. GEVERS, cui publicas hujus officii gratias debeo, lubentissimeque refero. Sed descriptiones addere

dere non possum, quia specimina praesens describere neglexeram,
& icones absenti missae fuerunt. Ita tamen perspicuae sunt &
naturam exprimunt, ut descriptione vix opus esse videatur.

Harpae nobilis (Edele Harp.) sub titulo a Belgii curiosis caro
emitur BUCCINUM quod *Geuersianum* appellabo, cujusque ico-
nem Tab. III. nostrae fig. 1. & secunda exhibit. Testa intus pul-
cherrime purpureo-violacea esse folet, extus vero gryfea praefer-
tim in membranis undulatis & circa spiram in auriculas eductis, im-
briacatum positis. Inter membranas superficies testae undulata, &
depressis locis, ubi tenuior, violaceus color etiam externe trans-
lucet, quod de spira quoque monendum est. Reliqua icon lo-
quitur.

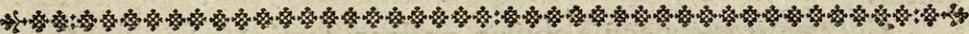
BUCCINUM monodon Tabulae nostrae *tertia* *quartaque figura*
expressum, e Gallia primo curiosis innotuit, & Americanae origi-
nis, uti *Buccinum Geuersianum*, esse fertur. Galli Monocerotem
appellarunt (*la Licorne*) propter spinam subulatam prope caudam
ex interiore parte labii oblique exsertam, quae huic testae singula-
rem characterem praebet. Color ejus intus albus est, exteriorius
gryeus, eodem fere modo variegatus, ut in *Buccino persico*, cui
tota forma & crassitie testae quoque perfimile nostrum est.

TURBO *principalis* exhibitur *figura 5 & 6.* affinis *Turbini*
scalari e Curiosorum ditiorum dementia famoso facto. Ipse rario-
& carior habetur solito, a quo nisi minori crassitie & futuris longi-
tudinalibus plus duplo numerosioribus, vix differt; color etiam ut
illi albus, testa tenera & Anfractibus solutis, per solas futuras co-
haerentibus notabilis.

Supereft insolitae formae *Testaceum figuris 7. & 8.* descri-
ptum, quod HELICEM *Lyonetianum* ex nomine *Celeberrimi*
Physiophili & *Testaceologi Hagani P. LYONET* appellare liceat. Et-
enim in ejus solum & *GEVERSIANO* museis ditissimis exstare vidi.
Testa tota alba est, satis robusta, extus nitida, obsoletissime striata
& parvulis quasi contusionibus inaequalis. *Spira* turrita, conica,
obtusa, plane non compressa. Sed anfractus basilaris amplior,
E quasi

quasi conquassatus & depresso, ita ut etiam angulosum gibbum, orificio oppositum efficiat. *Os* sublabiatum, intus subgryseum. *Columella* compressa, imperuia.

In *Tabula I.* hujus fasciculi sub *figura 24 & 25.* *ECHINOS* *minutos* adjeci, de quibus hic verbulo. *Priore* iconē expressus, subglobosus ex Orientali India crebro adseritur. *Alter* maximo-pere affinis & similis, eo differt, quod plerumque minor sit & semper depresso. Abundat hic autem inter minuta testacea arenae Belgicae, verno praeferim tempore vulgaris. *Ambulacra*, ut in *Echino placenta*, superius tantum apparent (*aa.*); *os centrale* & *anus* a centro remotior in inferiore (*bb.*) laeuissima superficie.

ZOO PHYTA QUA E D A M M I N U T A.

Laudauī, ut officiī erat, prōmtissimam *Clariss. BODDARTI* bē-nevolentiam, qua vix noto & semel omnino visto mihi, post *Miscellaneorum Zoologicorum* editionem, picturas rariorū animalium propria manu exaratas suppeditare coepit, e quibus *Gobii* speciem elegantissimam praeferim descripsi. Eadem humanitate, quam in curiosis multis saepe frustra desiderauī, nuper mihi *Vir Celeberrimus* atque *Aniicissimus* *de *Societate* primum *Londinensi*; nunc vero & in *Academia Imperiali Petropolitana* Collega exoptatissimus inter alia obseruationes aliquot lectissimas circa minuta varia Zoophyta, quae summo acumine in Cornubiensī littore ad Pensantiam Ipse (ao. 1760.) legerat & viua eleganter delineauerat, candore nunquam fatis laudabili, communicauit. Quae quamvis promissae olim a me *Iconographiae Zoophytorum* (*a*) referuare destinaueram, nunc tamen*

(a) *Elenchi Zoophytorum*, *Hagae Comit.* 1760. 8vo. Præfat. pag. II.

tamen cum spes Iconographici hujus operis, (pro quo materies satis copiose collecta jam nunc praesto mihi est) exsequendi, interveniente longinquo per prouincias Ruthenici Imperii Asiaticas itinere physico, remotior videtur; nolui observationes optimi Amici, quae & nouitate & praestantia, cum *hodiernorum* qui de Zoophytis egerunt omnibus de principatu jure certare debeant, diutius publico inuidere, ideoque his interea, dum redux de Iconographia Zoophytorum cogitare denuo possim, immisceo, ipsis GAERTNERI nostri verbis expressas.

Alcyonium Schlofferi seu (uti forsan rectius GAERTNERUS, genere, ob miram structuram, distincto, nouoque nomine appellat,) *Botryllus stellatus*, ita expositus hic primo loco est, ut de fabrica ejusdem nullum supereffc possit dubium. Icones quoque GAERTNERI in eo meliores sunt iis, quas *Celeberr. & Amicissimus SCHLOSSERUS* dederat, quod e vivis cum maxime speciminibus, haec vero ut videtur, e liquore adservatis confectae fuerint. Vellem ut accuratiores observationes in littore Cornubiensi instituerentur circa crustulas illas stellatas, quas in *Historia naturali Cornubiae* deliveauit Rever. BORLACE, quasque *Botryllis* GAERTNERI congeneres esse nequaquam dubito. Confirmarent numerosiores obseruationes in speciebus structura similibus stabilitum a GAERTNERO genus & illustrarent miram *Botrylli stellati* ac *conglomerati* naturam & incrementum, quae mihi perquam memorabilia esse videntur. Quis enim e GAERTNERI obseruationibus non concludat, singulam hujus crustae Zoophytae stellam non unum esse flosculum seu unicum caput, sed polypum quasi multiplicitem, & subnascentibus continuo nouis capitibus pullulantem.

Alcyonium ascidiooides, seu *Distomus variolosus* GAERTNERI, nouam indicat, & perficit affinitatis seriem inter Zoophyta & testacea bivalvia, per *Ascidia BASTERI* seu *Priapos*, quos GAERTNERUS in genere *Distomos* vocare amavit, quique sunt quasi *Bivalvia testis exempta*, branchiisque lamellaceis orbatae & basi rupibus adnata. Quaedam ex his, uti BOHADSCH & ipse cum illo obseruauimus,

vauimus, aggregata nascuntur, aut e radice potius prolifera esse videntur, eoque jam ad Zoophytorum legem accedunt, proximeque ad *Alcyonium Ascidioides* collocari merentur.

Corynem GAERTNERI, quam in littore Belgico aliquoties inveni ipse, vix a Tubulariis genere distingui debere arbitror, quamvis, ut bene notat noster, caput cum tentaculis intra tubum retrahere nequeat. 'Tubulariae elegantiores, veluti *muscoides*, *calamari*, *trichoides* (*Elench. Zooph. n. 38. 39. 41.*) referunt quasi florem, cui petala extima linearia, & pistillum in medio itidem tentaculis cirriformibus adspersum & ore perforatum; utipulchre BASTERUS delineavit. *Corynes* capitulum est quasi flos interior, ore tubuloso productus, & petalis extus ambientibus (quae Tubularium, uti Nereidum, branchias esse videri, alio loco asserui (*Miscell. Zoolog. p. 134.*) orbatus. Profert ideo Coryne ad basin capituli ovula seu semina, prout ipse saepius obseruauit & fig. g. B.b. delineauit; Tubulariis praedictis eodem loco intra exteriora tentacula enascuntur ovorum racemi. Quod vero capitulum tentaculis muricatum non abscondat Coryne, est ob tubi angustiam.

Harvici, & ad Holsatiae nuperrime littora obseruauit in saxis & fucis variis *Zoophyton* minutum, *Corynae* simillimum, ast gran- dius adeoque distinctius; semper solitarium, cum Coryne contra plerunque ramosa sit. Adumbratum vide in *Tab. III.* nostra ad fig. g. d. naturali & D. E. F. aucta lente magnitudine. Obseruauit partim ouulis basin capituli confertim ambientibus instructi, (E. F.) partim his destituta (*litt. D.*), *Cirrhos* in vtrisque 18 vel 20 numerare potui, papillam oris productam & pro lubitu retractilem undique circumstantes. *Pedunculus* hujus Zoophyti mollis est, intestiniformis, subannulatus, eoque gregatim, denae plures simul, passim fucis adhaerent. *Cirrhi* non, vt in Coryne, pistilliformes, sed attenuati.

Etiam haec Tubulariis adnumerari debent Zoophyta, quamvis ne quidem ramecant ut Coryne, & tubulo corneo plane de- stituta

stituta sint. Suadet hoc analoga capitulorum structura in *Tubularia*, quam *rameam* vocavi (*Elench. Zooph.* n. 40.), & ibi jam polypis racemiformibus in siccato specimine instructam apparuisse monui. Accepi eandem postea recentem, & polypos ejus seu capitula intra tubum, angusto collo adtenuatum, retrahi non posse, eodemque modo, ac *Coryne* & *affine* illi *Zoophytum*, circa basin ova creberrima proferre. Unde extendendum esse *Tubularium* characterem genericum, olim exhibitum, appetat.

Casu in *Tabula* adjecta est fig. 10. quae exhibet *Brachioni* speciem marinam, nondum descriptam, naturali magnitudine ad b. & aucta prope litt. H. Haec species, quam *B. cernuum* vocarem, pulcre sui generis affinitatem cum *Sertulariis* per *S. unifloram* (*El. Zooph.* n. 70.) & *volubilem* (n. 71.) confirmat. Inveni magnam hujus speciei gregem in ramulo *Cellulariae salicorniae*, nec nisi mortuos obseruare potui. Pedunculo piloso ab omnibus *Brachionis* aquarum dulcium differt, vt & capitulis plerumque cernuis. Haec capitula quasi capsula tenuissima loricata videntur, e cuius apertura tentacula contorta prominent. Transparent viscerá, quae constant ventriculo, & sacco in capituli fundo, ad quem canalis a ventriculo tendit (*vid. ad litt. g.*) & cuius apici adhaeret viscus opacum, forsan ouarium. Sed haec hic obiter; GAERTNERUM potius audiamus.

* * *

I. BOTRYLLUS stellatus GAERTNERI in Litter.

Alcyonium Schlofferi. *El. Zooph.* n. 208.

„*Botryllus dactylis aggregatis, stellatis, osculis dorsalibus dentatis. Corpus gelatinoso-crustaceum, tenue, subdiaphanum, variis submarinis adnatum, coloris vel fusci, vel ex aqueo cinerafcentis.*

Organa: dactyli clavati, immersi, radiatim dispositi, longitudinali fulco superius exarati, duplique perforati *ostio*; altero,

exteriore, dorsali, suboctodentato, oris munere fungente, altero *interno*, angustissimo, terminali, ani gerente vices.

Horum dactylorum tres, pluresve (nonnunquam XV-XX.) circa foueas gelatinæ impressas collecti, *stellas* formant variae figuræ, maximam partem irregulares, per omne corpus sparsas, & pro hujus varia extensione magis minusve numerosas.

Medium singulae stellæ tenet *fouea* margine mobili & extensili circumdata, atque interius prope suam peripheriam tot pertusa foraminibus, quot stellæ sunt dactyli, quorum interna ostiola in hanc ipsam foueam per illa foramina aperiuntur.

Marginem foueae cingunt superficiales radii colorati, bifidi, tenui principio a radice marginis oriundi & per singuli dactyli dorsum, usque ad ejus orificium externum decurrentes, ibique terminati. Figura radiorum nunc argute, nunc ex ovato lanceolata, nunc linearis est. *Color* vel flavus, vel albus, auri argentine instar splendens, at cum vita animalis simul euanescens. (Tunc radiorum loco series villorum aut rugarum minutissimarum transversalium conspicitur, quae sulcum dorsalem dactylorum utrinque comitatur & in dente oris interiore desinit.

Color dactylorum itidem varius est, plerumque fuscus vel ochraceus, interspersis hinc inde maculis rubicundis.

Proles sparsa, frequens, ad interstitia dactylorum; neque minus numeroſa ad ipsum gelatinosæ crustæ marginem; figura pro aetate variat, primo subglobosa, dein ovata, tandem clauata.

Irritato osculo externo dactyli, illud unice contrahitur, immotis persistentibus reliquis; sed irritata parte centrali stellæ, omnia oscula simul clauduntur. In aqua marina filtrata detentum & longa inedia vexatum animal, singulae stellæ limbum centralem in conum apice perium (seu infundibulum) e tenerima & diaphana membrana formatum erigit, fortioris sine dubio & amplioris vorticis excitandi gratia; contra aluum deponens retrahit limbum

limbum illum, ut vix ejus supersit vestigium, atque tunc ex foramine interno dactylorum granulatae foeces tanta vi exploduntur, ut ingenti saltu oppositum fouae marginem transfiliant.“

Tab. IIII. Fig. 1. Exhibit crustam triplicem hujus Zoophyti in Fuco serrato.

- a.* Varietas radiis lanceolatis.
- b.* Alia radiis ovato-lanceolatis.
- c.* Radiis linearibus.

Fig. 2. Stella aucta varietatis *a.* ubi *a.* cavitatem medium, cinctam, margine *β* extensili in conum pellucidum (*fig. 3. γ.*); *δ.* oscula dorsalia subdentata, *ε.* oscula interna significat.

Fig. 3. Stella, quae fouae marginem in conum *γ.* expandit.

Fig. 4. Stella aucta varietatis *b.*

Fig. 5. Stella item aucta, varietatis *c.*

* * *

II. BOTRYLLUS conglomeratus GAERTNER. *in Litt.*

„*Botryllus dactylis conglomeratis, osculis edentulis terminalibus. Corpus gelatinosum, molle, convexum, plantis marinis adnatum.*“

Dactyli plurimi obovati, subimbricati, laeues, albicantes; altera eaque obtusa extremitate respicientes corporis superficiem, ampliore ibi & terminali perforati ostio; altera autem tenuiore, introrsum versa, minimoque pertusa foramina, centrali fouae inserti.

Cavitas centralis infundibuliformis, margine contractili, albicante, cincta.

*Ovula globosa, albicantia, per substantiam gelatinosam sparsa. Reperitur, sed rarius, in *Fuco praesertim serrato & nodoso.*“*

Tab. III. Fig. 6. Duos refert Botryllos conglomeratos ad *aa.* in portione Fuci nodosi.

A. Auctam lentis ope structuram sub oculis ponit.

III. DISTO-

* * *

III. DISTOMUS variolosus GAERTNER. *in Litter.* Alcyonium ascidioides.

„*Distomus crustaceus, papillis sparsis, osculis subdentatis. Crusta coriacea, tenax, crassiuscula, subitus plana, supra verrucis crebris, variaeque magnitudinis conspersa, coloris vel dilute rubicundi, vel ex croceo albicantis.*

Verrucae seu tubercula maximam partem ovalia & ex croceo rubra sunt; singulum autem dupli perforatum est orificio minimo coccineo, quod turgidulus margo ejusdem coloris atque sex distinctus radiis, quasi in tot discissus fuerit dentes, cingit.

Licet admodum frequens sit Zoophyton, tamen nonnisi in *Fuco polyschide* inueni, cuius adultiores caules nonnunquam totos obducit.“

Tab. IIII. Fig. 7. Exhibit crustam *Distomi variolosi* seu *Alcyonii ascidioidis* in fragmento caulis *Fuci polyschidis* seu *palmati LINNAEO* dicti, naturali magnitudine.

A. papillam ejusdem aucta magnitudine sifit, ut melius appareant oscula bina, substellata.

* * *

IV. CORYNE pusilla GAERTNER. *in Litteris.* Tubularia Coryne.

„*Stirps subramosa, filiformis, papyracea, geniculata (a), basi angustior, absque radiculis adnata fucis, praesertim foeniculaceo; coloris nunc arenacei, nunc saturate rubri.*

Caulem & ramos terminant *capsulae* ovato-acuminatae, apice foramine vel ore varie dilatabili perforatae, eodem cortice (paulo tantum molliore) quo reliqua stirps vestitae, atque per omnem superficiem armatae *tentaculis* cylindricis, apice globosis, aqueo-dia-

(a) In speciminibus meis tubuli sunt molliores, quam in *Tubul. muscoide* *crassitie Sertul. geniculatae* vel *Tubul. trichoidis*, rugis subannulati.

diaphanis, non retractilibus. Caulis & rami mucosa gelatina, capsulae autem paulo duriore carne intus repletae sunt; hae tamen ita, ut rugosa supersit cavitas recipiendis cibis destinata.

Ad basin capsularum majorum adultiorumque exigua saepe verruca vel tuberculum conspicitur; an prolifera gemmula?“

Addit GAERTNERUS: „a Tubularia utut non longe distet *Coryne*, ab ea tamen differre, ipsissima tua verba Elench. Zooph. p. 79. 80. suadent. Caput enim Corynes pro lubitu animalis retractile non est, nec pinnulis, sed veris tentaculis, utut pariter non retractilibus instructum; tentacula enim illa quidquid est idoneae praedae arripere, junctisque, si opus, viribus illud ori admouere ipse plus semel vidi, ut de usu eorum dubium nullum sit. Cortex praeterea capitis pro transmittendis tentaculis perforatus, itidem non lente inter utrumque horum Zoophytorum discriminem praebet.“ Hucusque Celeberr. GAERTNERUS.

Fig. 8. a. a. a. sunt stirpes aliquot, alter simplex, sed alter prolifer siue subramosus, ramulo Fuci cuiusdam confervoidis insidentes, nativa magnitudine A. Stirps ramosior una, lente aucta, ubi capitulorum ocula & tentacula egregie apparent.

B. b. Naturali & aucta magnitudine fistunt portionem Corynes in littore belgico circa *Sertulariam longissimam* maxime crescentis, ubi imprimis capitula ad basin ovulis stipata apparent.

Fig. 9. est Corynes affine *Zoophyton*, solitarium semper, nec unquam ramosum proliferumque, totum molle. *D. d.* Ejusdem specimen ovulis destitutum, tentaculis vero undique exsertis horrens, naturali & aucta magnitudine. Ad *E. F.* specimina ovulis onusta exerto atque retracto ore fistuntur.

Fig. 10. tandem est illa Brachioni species, quam *B. ceruum* vocare posse. *b.* naturali & *H.* aucta magnitudine.

qibpsius, non resurgimus. Cuius de laeti mocoys levitatis
cetimia sicutem puto quicote ratiis iustis letitias tuis pte et
meu sis, ut iudiciorumque causa iecidio eius citoq; occidisti.
Ad petu. ceteris tunc u. tunc sicut etiam exilia uite
agricolas leviter etiam sicut etiam agnoscisti.

SENECA de otio sap.

Utinam quidem jam tenerentur omnia, & inoperta ac
confessa veritas esset! nihil ex decretis mutaremus. Nunc
veritatem cum eis ipsis, qui docent, quaerimus.

INDEX.